

بررسی جلوه‌های مختلف هبوط حضرت آدم (ع) از منظر ادیان و عرفان

نعمت اله دیلم^۱، علی اکبر باقری خلیلی^{۲*}

^۱ کارشناس ارشد ادبیات، گروه ادبیات، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه بابلسر، مازندران، ایران

^۲ استاد، گروه ادبیات، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه بابلسر، مازندران، ایران (نویسنده مسئول)

چکیده

مسئله هبوط حضرت آدم (ع) به عنوان یک موضوع مشترک در بین ادیان ابراهیمی و در کتب الهی و مقدس با اشکال و بیان مختلف مطرح گردیده است. اگرچه سه دین اسلام، یهود و مسیح اصل هبوط حضرت آدم (ع) و خوردن او از میوه درخت ممنوعه را پذیرفته اند، لیکن در برخی از جزئیات آن اختلاف نظر وجود دارد. از سوی دیگر عرفا و ادیبان نیز هر یک دیدگاه خاصی را در رابطه با جلوه‌های هبوط، دلائل و پیامدهای آن ارائه کرده‌اند. از این رو، هبوط آدم و حوا یکی از موضوعات اصلی مطرح در حوزه انسان شناسی دینی و حقیقت جویی عرفانی می باشد. با توجه به این مطالب، در پژوهش حاضر سعی شده است تا با استناد به منابع معتبر دینی، ادبی و عرفانی به بررسی حوزه‌های مختلف هبوط حضرت آدم (ع) پرداخته شود. در این تحقیق از روش اسنادکاوی و مراجعه به منابع کتابخانه‌ای برای گردآوری داده‌ها استفاده شده و از رویکرد تفسیری-تحلیلی جهت استنتاج استفاده شده است. این مقاله در دو بخش اصلی تدوین شده است: ۱- هبوط از دیدگاه ادیان؛ ۲- بررسی جلوه‌ها و ابعاد مختلف هبوط حضرت آدم (ع) از دیدگاه دینی و عرفانی. بدین منظور مباحث مختلفی همچون نهی از خوردن میوه درخت ممنوع، قضاوت در لغزش آدم (ع)، سکونت آدم (ع) بر زمین، پذیرش توبه حضرت آدم (ع) و غیره مورد بررسی قرار گرفته است.

واژه‌های کلیدی: هبوط، جبر و اختیار، پذیرش توبه

مطالعات ادبیات، عرفان و فلسفه

دوره ۶، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۹، صفحات ۷۶-۵۹